

2015-09-21

Divisionen för främjande och förvaltning

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Svar på remiss av promemoria – anläggningsbesked för biodrivmedel

Ert dnr M2015/3227/R

Jordbruksverket har fått möjlighet att yttra sig över promemorian Anläggningsbesked för biodrivmedel.

Jordbruksverkets synpunkter

Sammanfattning

- Utifrån kommissionens meddelande om riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020 (riktlinjerna) är regeringens förslag troligen den bästa lösningen.
- Begreppet "livsmedelsbaserade biodrivmedel" bör dock bytas ut i ändringsförslaget till den svenska lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen, mot ett begrepp som inte antyder att biodrivmedlet produceras från livsmedel, eftersom det är vilseledande.
- Förslaget tydliggör hur statsstödsreglerna motverkar utvecklingen av förnybara bränslen. Jordbruksverket förordar att Sverige på EU-nivå driver en förändring av statsstödsreglerna så att dessa inte hindrar omställningen till ett fossiloberoende samhälle.

Vad förslaget innebär

Jordbruksverket ser problem med den föreslagna lösningen. Vi inser samtidigt att det troligen är den bästa lösningen eftersom det kan vara det lättaste sättet att få igenom skattelättnader för störst antal företag.

Lösningen innebär en extra arbetsuppgift för de företag som producerar biodrivmedel eftersom skattskyldiga som producerar biodrivmedel ska lämna in ett anläggningsbesked. De fossila drivmedelsföretagen berörs inte.

Förslaget utesluter också vissa företag från skattelättnad. De företag som utesluts är nystartade (efter 31 december 2013) eller helt avskrivna företag som producerar biodrivmedel från jordbruksråvara som även kan användas till livsmedel. Det handlar om första generationens drivmedel, etanol och RME men även HVO och biogas som kan produceras från samma råvaror

De företag som startade sin planerings- och investeringsprocess under de gamla riktlinjerna och som har tänkt producera hållbara biodrivmedel från jordbruksråvara får en tuffare konkurrenssituation än övriga företag.

Det finns en risk att användningen av fossila drivmedel blir större till följd av att företag lägger ner eller inte startas. Det finns krav på tio procent förnybara drivmedel av total konsumtion i varje medlemsstat år 2020. I de tio procenten kan medlemsstaterna räkna vissa förnybara drivmedel två gånger, de som i de föreslagna ändringarna av förnybartdirektivet kallas avancerade drivmedel. Medlemsstaterna kan alltså nå sina tio procent genom att enbart ersätta fem procent av de fossila drivmedlen. Det finns också krav på att bensinbolagen ska minska sina utsläpp till 2020. Bensinbolagen kan ersätta upp till sex procent av sina fossila leveranser med förnybara drivmedel för att klara en del av sitt klimatkrav. Som lägst kan vi då hamna på sex procent förnybart. Det innebär i så fall fyra procentenheter mer fossila drivmedel än i ett scenario med s.k. livsmedelsbaserade drivmedel som bara får räknas en gång. Det finns även risk för att det investeras i andra mindre beprövade förnybara drivmedel som kan visa sig ha sämre klimatnytta än de s.k. livsmedelsbaserade drivmedlen.

Begreppet livsmedelsbaserade biodrivmedel

EU-kommissionen skriver livsmedelsbaserade biodrivmedel i riktlinjerna men det är inte en korrekt benämning. Biodrivmedlen produceras inte från livsmedel som namnet antyder, utan från råvara som kan förädlas till livsmedel. Att använda begreppet "livsmedelsbaserade biodrivmedel" leder tanken fel.

Vi tolkar begreppet utifrån riktlinjerna som att de biodrivmedel som avses är biodrivmedel från jordbruksråvara som även kan användas som råvara till livsmedel. Motsvarande råvaror har använts i den kemiska industrin sedan lång tid. I detta sammanhang används inte begreppet "livsmedelsbaserad" utan möjligen "bio-" för att marknadsföra dem som ett mer miljövänligt alternativ.

Begreppet "livsmedelsbaserade biodrivmedel" bör bytas ut i ändringsförslaget till den svenska lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

Statsstödsreglerna motverkar utvecklingen av förnybar energi

Statsstödsreglerna jämför fossil och förnybar energi och ger enbart möjlighet att ge stöd till förnybar energi motsvarande skillnaden mellan produktionskostnaderna. Ett av problemen med statsstödsregleringen är att två produktgrupper som har skilda förutsättningar genom olika infrastruktur, marknadernas olika mognadsstadium och storlek jämföras skattemässigt. Jordbruksverket förordar att Sverige på EU-nivå föreslår en översyn av statsstödsreglerna så att dessa inte blir ett hinder i en långsiktig omställning till ett fossilfritt samhälle.

I riktlinjerna definieras miljöskydd som åtgärder som syftar till att avhjälpa eller förebygga sådana skador på den fysiska miljön eller naturresurserna som orsakas av stödmottagarens egen verksamhet, minska risken för sådana skador eller medföra en effektivare användning av naturresurser, inklusive energisparåtgärder och användningen av förnybara energikällor. Hållbart biobränsle definieras som biobränsle som uppfyller hållbarhetskriterierna i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EG) 2009/28 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet), inbegripet eventuella ändringar. Mot denna bakgrund är det olyckligt att riktlinjerna utesluter s.k. livsmedelsbaserade biodrivmedel eftersom de redan har krav på sig att vara hållbara d.v.s. certifierade enligt hållbarhetskriterierna.

Avgörande för att producenter ska investera i anläggningar eller system för produktion av förnybar energi är att reglerna är stabila och långsiktiga. De tvära kast som nu sker skapar osäkerhet. Jordbruksverket menar att mängden förändringar är problematisk att hantera som företagare och att det kan leda till bristande investeringsvilja. För att öka andelen förnybara drivmedel krävs alternativ till det fossila. Det uppnås genom att behålla de förnybara drivmedel vi har parallellt med satsningar på nya och avancerade alternativ, inte genom att begränsa och krångla till det.

Jordbruksverket vill gärna diskutera vidare kring statsstödsreglerna, riktlinjerna och möjligheterna för utvecklingen av förnybar energi med Miljö- och energidepartementet.

I detta ärende har divisionsdirektören Håkan Henrikson beslutat. Camilla L. Tolke har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också verksamhetsjuristen Eva Kjell, Lena Niemi Hjulfors, Stina Nilsson, Patrik Eklöf, Olof Johansson och Martin Sjö Dahl deltagit.

Håkan Henrikson

Camilla L. Tolke

Kopia:

Näringsdepartementet

christina.nordenbladh@regeringskansliet.se